

Bron: Dagblad de Limburger van zaterdag 11 februari 2022

'Kleine dorpen hangen aan de laatste mem in grotere gemeente Beekdaelen'

11-02-2022 om 19:24 door Geertjan Claessens

Jan Daemen is al een halve eeuw betrokken bij verschillende verenigingen en initiatieven, maar mist betrokkenheid van de gemeente. Afbeelding: Mitchell Giebels

Hij maakte mee hoe zijn kleine gemeente Bingelrade in 1982 opging in Onderbanken, de fusiegemeente die sinds drie jaar onderdeel is van Beekdaelen. De eerste herindeling had volgens 'gouden' verenigingsman Jan Daemen zijn voordelen, bij de laatste fusie ziet hij ook nadelen. Vieren zit er nog even niet in, maar dit jaar is het een halve eeuw geleden dat Jan Daemen (74) het verenigingsleven in rolde. Hij was onder meer betrokken bij dorpsblad *De Dörpsgalm*, carnavalsvereniging De Keescheknup, de basisschool, het kerkbestuur en de nu opgeheven voetbalclub BVC '28. En hij is nog steeds actief bij de burgerinitiatieven van Samen Voor Elkaar Beekdaelen, waaronder Bingelrade Ontmoet, het Repair Café en samen koken en eten vallen.

Het is veertig jaar geleden dat een ingrijpende gemeentelijke herindeling de kaart van Zuid-Limburg veranderde. Op 1 januari 1982 werd met één pennenstreek het aantal gemeenten teruggebracht van 38 naar 22. Na diverse fusies in de jaren daarna staat het aantal op dit moment op 16.

De bescheiden kartrekker is doorgaans positief gestemd, maar ziet met pijn in het hart hoe de samenhang in zijn gemeente, en in het dorp waar hij geboren en getogen is, langzaam minder wordt. Daarbij speelt ook de vorming van Beekdaelen een rol. „De fusiegemeente is wat te groot, lijkt het wel. Wat afstandelijker. Het gaat vooral over Schinnen, Nuth en Schinveld. De kleinere dorpen zijn een soort aanhangsel.” Soortgelijke klachten klonken eerder ook bij anderen, zoals Jongeren Initiatief Schinnen.

De kleinere kernen hangen als het ware aan de laatste mem, vindt Daemen. Dat blijkt volgens hem uit de manier waarop de gemeente omgaat met verenigingen en bewoners. „Er zijn vaker opmerkingen over slecht onderhoud. Die moet je nu melden via de Fixi-app. Maar het is vaak onduidelijk wat ermee gebeurt. In de vroegere gemeente Onderbanken kwam elke week iemand van de buitendienst in het dorp, die zaken direct kon oppakken.” Beekdaelen besloot juist eerder om de buitendienst beter aan te sturen en een bredere taak te geven.

Foto: Mitchell Giebels

Jan Daemen maakt zich zorgen om het verenigingsleven in Bingelrade en Beekdaelen.

Daemen vreest dat de basisschool uit het dorp verdwijnt als de scholen van Bingelrade, Jabeek, Doenrade en Merkelbeek samengaan. En de kerk kampt met achterstallig onderhoud en een zeker in coronatijd teruglopend aantal bezoekers. Ook de activiteiten in Ontmoetingscentrum Bingelrade staan nog even op een laag pitje.

Mensen snakken ernaar weer bij elkaar te kunnen komen, weet Daemen. Hopelijk kan dat binnenkort weer. Maar veel mensen zijn door het virus weggefallen. Het is de vraag hoe levensvatbaar verenigingen nog zijn. Sommigen moeten wellicht fuseren.

Maar er zijn ook lichtpuntjes: de carnavalsvereniging maakt zich op om de drie dolle dagen wellicht toch te vieren.

De verenigingsman mist betrokkenheid van de gemeente bij het verenigingsleven en de gemeenschap. De gemeente stelde wel twee dorpscoördinatoren aan, die na de start in Schinveld nu ook actief zijn in andere dorpen, waaronder Bingelrade. Een gesprek is vanwege nog even corona uitgesteld. Daemen is benieuwd naar de voorstellen om verenigingen en burgerinitiatieven te stimuleren.

De voormalige gemeente Onderbanken toonde wat Daemen betreft aan dat een herindeling niet negatief hoeft uit te pakken. „De vroegere gemeente Bingelrade was te klein. Als het een beetje moeilijk werd wisten ze het niet”, merkte Daemen toen hij voor zijn huwelijk met Riet een bouwvergunning aanvraagde voor het huis waar het echtpaar nog altijd woont. „Volgens het bestemmingsplan mocht dat niet, dus moest er ontheffing worden aangevraagd. Maar hoe dat moest was niet duidelijk. Daarvoor moesten ze advies vragen in Brunssum.”

Bij de start drie jaar terug wilde de fusiegemeente burgers centraal stellen, getuige de slogan 'Beekdaelen maken we samen'.

De gemeente zegt in een reactie zich niet te herkennen in het beeld van Daemen. „We hebben dagelijks contact met verenigingen en burgerinitiatieven. We zijn laagdrempelig bereikbaar; er komen via kanalen als mail, telefoon en Messenger signalen en vragen. Die pakken we op. Onze betrokkenheid bij deze verenigingen en initiatieven is groot. Waar mogelijk ondersteunen we. Zo staan we in nauw contact met de carnavalsverenigingen en om te zien wat er wel mogelijk is. En we hebben een burgerinitiatieftafel, die meedenkt en subsidies verstrekt.”